

Ingrepen op de index, de hoogste pensioenen en de pensioenbonus

De storm rond de overheidspensioenen is nog lang niet gaan liggen. Wat de plannen zijn van de regering voor de toekomstige overheidspensioenen lees je klaar en duidelijk in het middenkatern van deze Basis, voor de gelegenheid in een eerder somber grijs jasje. Het is niet meer of niet minder dan een aanval op het hele systeem. Ondertussen werd in het paasakkoord ook beslist dat de regering toch zal raken aan de index, dat de huidige hoogste pensioenen afgetopt worden en dat ze een lagere indexering krijgen. Vanaf 2026 zal ook de huidige pensioenbonus afgeschaft worden.

Ingreep op de index

De federale regering beloofde in het regeerakkoord letterlijk: ‘We behouden het principe van de automatische indexering om de lonen te beschermen zodat werknemers hun levensstandaard kunnen behouden, ook wanneer de prijzen van goederen en diensten stijgen. Het is een garantie voor stabiliteit, niet alleen voor de burgers maar ook voor de economie. Het biedt namelijk een belangrijke bescherming aan de particuliere consumptie.’ Wat blijkt nu? Nog geen drie maanden later raakt diezelfde regering aan de toepassing van de index voor de sociale uitkeringen en voor de lonen en pensioenen van de ambtenaren. Vandaag worden de sociale uitkeringen en de pensioenen aangepast één maand na de overschrijding van de spilindex. De ambtenarenlonen volgen een maand later, twee maanden dus na de overschrijding. De regering schuift nu, onder het mom van harmonisering en vereenvoudiging alles op. Sociale uitkeringen, pensioenen en lonen in de overheidssector zullen pas drie maanden na de overschrijding van de spilindex geïndexeerd worden. Dus toch een ingreep op de index!

In 2016 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat de federale overheid bevoegd is om de maatregelen te nemen die nodig zijn voor ‘een coherent prijs- en inkomensbeleid’. Dat houdt

in dat ze kan beslissen over de indexering van alle lonen en uitkeringen die door de overheden in ons land betaald worden. Ook de lonen van het personeel in het Vlaams onderwijs vallen daar onder. Ook jouw loon of je onderbrekingsuitkering zal dus pas drie maanden na de overschrijding van de spilindex geïndexeerd worden. Een verlies aan inkomen dat niet meer ingehaald kan worden. De winst, lagere lonen betalen, is voor de Vlaamse overheid. Voor het COV moet dat geld opnieuw geïnvesteerd worden in het onderwijs, de noden in het basisonderwijs zijn immers ontzettend groot!

Het federaal planbureau voorziet de eerstvolgende overschrijding van de index in de maand februari 2026. Zonder wetswijziging zouden de sociale uitkeringen en pensioenen dan in maart 2026 aangepast worden en de wedden van het overheidspersoneel, inclusief het onderwijspersoneel, in april. Door de nieuwe maatregel verschuiven alle aanpassingen naar mei 2026.

Beperkte indexering hogere pensioenen

Er komt ook een tijdelijke beperking van de indexering van de hogere wettelijke pensioenen. De maatregel start al op 1 juli 2025 en eindigt op 31 december 2029. Voor deze regering is het een logische ingreep. Ze wil

hiermee de sterkste schouders de zwaarste lasten laten dragen. Toch geldt deze ingreep al vanaf een bruto geïndexeerd pensioen van 5250 euro per maand. Deze pensioenen krijgen bij een overschrijding van de spilindex enkel nog een bijkomend forfaitair bedrag van 36,17 euro. Dat is het bedrag dat een alleenstaande met een minimumpensioen ontvangt bij een indexverhoging. Als je bruto geïndexeerd pensioenbedrag tussen 5183 euro en 5250 euro ligt, dan wordt het beperkt geïndexeerd tot 5286,17 euro en wordt vervolgens het forfaitaire bedrag van 36,17 euro toegekend. Zo vermijdt de overheid dat deze groep ook boven het grensbedrag van 5250 euro bruto geïndexeerd zou uitkomen na volledige indexering. Je merkt immers al wat er gebeurt: het verschil tussen de ambtenarenpensioenen wordt uitgevlakt, zonder rekening te houden met je loopbaan.

Concreet zien we bijvoorbeeld dat onze directeurs basisonderwijs getroffen zijn door deze maatregel. Heb je als gepensioneerd directeur nu een pensioenbedrag van 5.368,83 bruto geïndexeerd, dan zou dat bedrag bij een volgende indexering stijgen naar 5.476,09 euro. Bij toepassing van de nieuwe maatregel zal dat slechts stijgen naar 5.405,00 euro. Een maandelijks verlies dus van 71,09 euro. Netto spreken we over 31,30 euro per maand. Uitgaande van één indexering per jaar, loopt in dit voorbeeld het verlies tegen het eind van deze legislatuur reeds op tot minstens 284,36 bruto geïndexeerd of netto 125,20 euro per maand, een verlies dat je natuurlijk nooit meer kan recupereren.

Voor de federale regering vallen al deze maatregelen in verband met de spilindex overigens niet onder het principe van een aanpassing van de automatische indexering.

Begrijpe wie begrijpen kan! De Vlaamse regering verdedigt zich door naar het federale niveau en het dreigende Vlaamse begrotingstekort te wijzen.

Afschaffing van de bonus

Wie vandaag langer blijft werken dan zijn vervroegde pensioenleeftijd, bouwt daardoor een ‘pensioenbonus’ op. Die bonus is ingevoerd door de vorige regering om langer werken te stimuleren en is nog maar in voege sinds juli 2024. Je kunt er op drie jaar tijd een mooie bonus van meer dan 24.000 euro netto mee opbouwen als je voltijds blijft werken.

Als je op dit extraatje gerekend had ben je eraan voor de moeite. De federale regering besliste om de opbouw van deze bonus vroegtijdig stop te zetten. Op 31 december 2025 is het gedaan. Wat je intussen aan bonus hebt opgebouwd (maximaal 18 maanden) zal op je pensioendatum in één keer uitgekeerd worden. Verder opbouwen tot drie jaar kan dus niet.

Het COV vindt dit woordbreuk van de regering en heeft dat ook zeer duidelijk gemaakt tijdens de onderhandelingen. Onze eis om minimaal de drie jaar opbouw te kunnen uitdoen werd aan de kant geschoven. Jouw loopbaanplanning wordt eenzijdig gewijzigd. Je kan je afvragen of het dan nog zin heeft om langer te werken na dit kalenderjaar ...

Te hoge pensioenen?

Wanneer je in ons land een goed pensioen krijgt, dat wil zeggen, eentje dat je misschien net in staat zal stellen om op latere leeftijd de zorg te betalen die je nodig zal hebben, word je al snel afgeschilderd als iemand met een te hoog pensioen. En dus is het normaal dat er wat van af kan. De andere aspecten

Jouw werk is onbetaalbaar en toch lijkt de overheid ervan overtuigd dat je nog niet genoeg bijdraagt. Dat mogen we niet laten gebeuren.

Als we goed opgeleid, intelligent én geëngageerd personeel willen, dan moeten we daar als samenleving in durven en willen investeren.

van het beroep en van de actieve loopbaan, ook al eens de vijf A's genoemd, worden dan gemakshalve niet bekeken. Hoe zit het met de arbeidsorganisatie, de arbeidsomstandigheden, de arbeidsverhoudingen, de arbeidsvoorwaarden en de arbeidsinhoud? Of met andere woorden: hoe zit het met de werkdruk, de werkuren, de mate van veiligheid in de school, de infrastructuur, de verhouding met de ouders, de professionaliseringskansen, de intensiteit van je beroep, de emotionele en fysieke tol die een job in onderwijs van je vraagt ...? De verloning én het pensioen moeten in verhouding staan tot al die aspecten. Als we goed opgeleid, intelligent én geëngageerd personeel willen in onze scholen, omdat dat nu eenmaal de beste garantie is op kwaliteitsvol onderwijs, dan moeten we daar als samenleving in durven en willen investeren. Of zoals een bekende Engelse uitdrukking zegt: "if you pay peanuts, you get monkeys".

De parallel met de magistraten, die door hun protestacties zowel begrip als groot onbegrip krijgen, is snel te trekken. Ze dragen een grote verantwoordelijkheid maar kampen al jaren met een gebrekkige infrastructuur, een tekort aan werkingsmiddelen en een tekort aan personeel. En uiteindelijk zijn zij kop van jut als het verkeerd loopt. Het afbreken van hun pensioenrechten is voor hen meer dan de laatste druppel in de overvolle emmer, ook al gaat het sowieso om een mooi bedrag.

Dat is in onderwijs niet anders. Misschien ben jij bij de gelukkigen die in een nieuwe school met mooi uitgeruste lokalen kan lesgeven? De kans is veel groter dat er regelmatig schimmel op je klasmuren staat en er in je school geen plaats is om rustig te werken of te overleggen. Ook groot is de kans dat je zelf investeert in de uitrusting van je klas. Of dat je meer dan eens de kinderen van een zieke of afwezige collega moet opvangen. Of dat je klasgroep gewoonweg te groot en te divers is om deftig te kunnen inspelen op de noden van al je leerlingen. Of

dat je steeds meer uren spendeert aan het ondersteunen van collega's zonder pedagogisch diploma die hun weg nog zoeken in het onderwijs. En ondertussen wordt er van jou wel verwacht dat je leerlingen opleidt die aan het eind van hun schoolloopbaan tot de top van Europa behoren. Want kennis is onze grootste rijkdom.

Als de verantwoordelijkheid, en de verwachtingen ten opzichte van onderwijspersoneel zo hoog liggen, is het dan niet meer dan normaal dat we ze ook deftig vergoeden? Dat we als samenleving erkennen dat er in ruil voor een vlakke loopbaan en een doodgewone vergoeding zonder extralegale voordelen wel een goed pensioen mag verzekerd worden?

Ja, we hebben impact

Het COV zal dit blijven verdedigen. Samen met FCSOD volgen we de ontwikkelingen van de pensioenen op de voet. Er wordt intens onderhandeld, daar mag je gerust in zijn, ook al halen deze onderhandelingen de pers niet. We doen er alles aan om jou en je pensioen zoveel mogelijk te beschermen.

Ook jij hebt hier een opdracht. Misschien volgde je ons webinar over de pensioenen. De inhoud daarvan vind je ook terug in het middenkatern van deze Basis. Lees dit nog eens aandachtig. Praat erover met je collega's, verspreid deze kennis. Laat goed tot je doordringen wat de optelsom van al deze maatregelen kan betekenen voor jouw pensioen. Laat je niet misleiden door cijfers over de maximumpensioenen in het onderwijs. Want dat maximumpensioen bestaat niet meer. Niemand zal nog een ideale loopbaan hebben die tot dat maximumpensioen zal leiden. Hoeveel je zal verliezen hangt af van de inwerking van de verschillende maatregelen op elkaar en op jouw persoonlijke situatie.

Jouw werk is onbetaalbaar en toch lijkt de overheid ervan overtuigd dat je nog niet genoeg bijdraagt. Dat mogen we niet laten gebeuren.